

F. t. l. om ændr. i l. om sundhedsvæsenet i Grønland.

varer som de nævnte vil i den øvrige del af landet være undergivet et omfattende kompleks af regler, som navnlig tager sigte på at kræve en gennemført renlighed og omhu i produktionsprocessen og en kritisk vurdering af varerne, som skal sikre, at de varer, der forhandles til forbrugerne, ikke rummer nogen sundhedsmæssig risiko. Tillige er der her i landet uden for Grønland en ret effektiv kontrol, der lokalt udøves gennem stadsdyrlæger og andre kommunalt ansatte dyrlæger og centralt bl. a. gennem veterinærdirektoratet og statskontrollen med mejeriprodukter og æg m. m.

Landslægen i Grønland har henledt ministeriet for Grønlands og sundhedsstyrelsens opmærksomhed på de hygiejniske betænkeligheder, der knytter sig til en alt for primitiv levnedsmiddeltilvirkning i Grønland, og har foreslået, at levnedsmiddeltilvirkning m. v. kun bør finde sted efter oversundhedskommissionens tilladelse i hvert enkelt tilfælde, idet det da forudsættes, at oversundhedskommissionen skal kunne stille de krav med hensyn til virksomhedens indretning og drift, som skønnes nødvendige for at sikre en hygiejnisk forsvarlig tilvirkning af varerne. Sundhedsstyrelsen har for sit vedkommende tiltrådt denne tanke.

Man har overvejet, om der i den for Grønland gældende lovgivning er hjemmel til at give bestemmelser, der svarer til det af landslægen foreslåede.

Ifølge § 5 i lov nr. 275 af 27. maj 1950 om sundhedsvæsenet i Grønland kan statsministeren, nu ministeren for Grønland, udfærdige forskrifter, der sigter til forebyggelse og bekæmpelse af sygdomme. Denne meget vidtgående og i ordvalget ubegrænsede bemyndigelse har dog i alt væsentligt kun været tænkt anvendt til at træffe foranstaltninger mod alvorlige smitsomme sygdomme, bl. a. tuberkulose og kønssygdomme, og ministeriet må være af den opfattelse, at denne bestemmelse næppe hjemler mulighed for at give detaljerede anvisninger for tilvirkning, opbevaring, transport og forhandling af levnedsmidler. Man har derfor ment det nødvendigt, at der i sundhedsloven for Grønland indføres en særlig bestemmelse om levnedsmidler.

Man er herved gået ud fra, at de i den øvrige del af riget gældende regler om levnedsmidler ikke uden videre kan overføres til Grønland, men at man på den anden side må tilstræbe, at de sundhedsmæssige forholdsregler, der henede træffes med hensyn til levnedsmiddeltilvirkning og -omsætning m. v., i videst muligt omfang iagttages også i Grønland. Det bør understreges, at den i de øvrige dele af landet gældende levnedsmiddellovgivning er

særdeles kompliceret og er opbygget over længere tidsrum og til dels ud fra forudsætninger, som ikke gælder fuldtud i dag, og i hvert fald ikke i Grønland. Det vil derfor være rimeligt, at de forskrifter, man tænker sig udfærdiget for Grønlands vedkommende, nok bygger på de sundhedsmæssige principper, der er nedlagt i den danske lovgivning, men ikke nødvendigvis følger reglerne i detaljer, navnlig ikke på områder, hvor f. eks. de administrative forudsætninger, der eksisterer henede, ikke foreligger i Grønland.

Selv om man naturligt vil tilstræbe forenklede sundhedsmæssigt begrundede levnedsmiddelbestemmelser i Grønland, vil det være udelukket i løbet af ganske få år at udforme de regler, der skal være gældende for Grønland.

For imidlertid at forebygge, at der i de nærmeste år påbegyndes eller videreføres virksomheder, der savner de hygiejniske forudsætninger for en forsvarlig tilvirkning og omsætning med levnedsmidler, har man fundet det nødvendigt at foreslå, at virksomheder, der erhvervsmæssigt vil tilvirke, opbevare, transportere eller forhandle levnedsmidler, skal indhente tilladelse hertil fra oversundhedskommissionen, der består af landshøvdingen som formand, landslægen, politimesteren og to af landsrådet valgte medlemmer. Oversundhedskommissionen kan da stille de krav til virksomhedens indretning og drift, som anses for nødvendige, eller, hvis forudsætningerne for en hygiejnisk forsvarlig tilvirkning eller forhandling af levnedsmidler ganske savnes, nægte tilladelse til virksomhedens påbegyndelse eller videreførelse.

Det bemærkes i denne forbindelse, at oversundhedskommissionen i Grønland så lidt som myndighederne i øvrigt pådrager sig noget erstatningsansvar ved i sundhedens interesse at nægte tilladelse til påbegyndelse eller videreførelse af en levnedsmiddelvirkning, der savner de hygiejniske forudsætninger for en forsvarlig drift.

Det foreliggende lovforslag har været forelagt de ministerier, under hvis forretningsområder de i forslaget omhandlede emner henhører i den øvrige del af riget. Forslaget har endvidere i overensstemmelse med § 7, stk. 2, i lov nr. 271 af 27. maj 1950 om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v. været forelagt Grønlands landsråd, der har behandlet forslaget på sin 10. ordinære samling i sommeren 1960 og har anbefalet forslaget med en mindre ændring, hvorom henvises til bemærkningerne til § 5 b. Man har endvidere indhentet udtalelse fra justitsministeriets lovkontor og Det grønlandske Lovudvalg særlig med henblik på straffehjemmelen i § 5 c.